

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 1. februar 2021

Sak

2020/0259 Juridisk rådgivning for kvinner – org.nr. 971 486 201 – klage over avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og medlem Åse Gustavsen

Sakens bakgrunn

Juridisk rådgivning for kvinner (klager) søkte 31. august 2019 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2018. Søknadsbeløpet gjaldt et kompensasjonsbeløp på 467 906 kroner etter forenklet modell.

Lotteritilsynet avslo søknaden 3. desember 2019, med den begrunnelse at frivillig innsats ikke er en viktig del av virksomheten det søkes kompensasjon for. Det vises til at det er for tett knytning mellom den frivillige innsatsen i foreningen og gjenytelser til medlemmene/ansatte, og at mottatte gaver utgjør en liten andel av driftsinntektene.

Klager påklaget vedtaket 20. desember 2019. Klager viser til at organisasjonen er registrert i Frivillighetsregisteret og er følgelig innenfor målgruppen til ordningen. Det vises videre til at en av hensiktene med den nye forskriften er å sørge for at større kompensasjon ble gitt til mindre organisasjoner med søknadsgrunnlag på under ti millioner kroner, og at klager er en slik organisasjon.

Klager erkjenner at de ansatte mottar noe lønn og at saksbehandlerne får godskrevet 30 studiepoeng. Klager anfører at vilkåret i forskriften § 5 er tolket for strengt, og at ikke alle relevante forhold er tatt med i vurderingen. Det vises til at en naturlig tolkning av «frivillig innsats er en viktig del av virksomheten» tilsier at det avgjørende er om foreningen er avhengig av frivillig arbeid, og at frivillig arbeid er en betydelig del av innsatsen som legges ned av foreningens medlemmer.

Klager viser til Lotteritilsynets nettside der det fremgår at vurderingen er skjønnsbasert og det listes opp momenter som kan tas med i vurderingen. Ett av momentene er forholdet mellom lønnet og ulønnet innsats. I denne forbindelse viser klager til at det er tre ansatte i administrasjonen og 24 jusstudenter som jobber som saksbehandlere. Ifølge arbeidskontrakten til saksbehandlerne

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

forplikter de seg til å jobbe 37,5 timer i uken, hvorav 25 timer er betegnet som «lønnet» arbeid. Med en månedslønn på 7000 kroner innebærer det at timelønnen utgjør 70 kroner, og ifølge klager utgjør det 23 prosent av det som er gjennomsnittet i Norge. Klager anfører at hver «lønnete» time må innebære en del frivillig innsats. Det påpekes også at det ikke er slik at saksbehandlerne automatisk får 30 studiepoeng etter å ha jobbet ett år i foreningen. Dette beror på om de tidligere har vært på utveksling eller tatt andre valg, og de må skrive en rapport som må godkjennes av daglig leder og Universitetet i Oslo.

Klager anfører at minst 1/3 av arbeidet til saksbehandlerne er frivillig. Saksbehandlerne deltar i tillegg på rettighetsturne, diverse morgen- og ettermiddagsseminarer, samt noen helgeseminarer. Saksbehandlerne jobber en god del utover en 100 prosent stilling, uten mulighet for å avspasere, og uten at de får en annen form for kompensasjon.

Når det gjelder styrets innsats, vises det til at det i 2018 var åtte styremøter, hver på ca. to timer. Det vises videre til at styreleder legger ned en betydelig arbeidsmengde uten godtgjørelse. Flere av styremedlemmene jobber også frivillig med blant annet veiledning og opplæring av saksbehandlere, og dette kommer i tillegg til styremøter. Styremedlemmene har derfor flere oppgaver enn vanlige styremedlemmer, og legger ned mer frivillig arbeid enn hva som er vanlig.

Klager anfører at de nevnte momentene, sammenholdt med at foreningen i 2018 mottok gaver på 486 255 kroner, tilsier at vilkåret om at «frivillig innsats er en viktig del av virksomheten» anses oppfylt slik at foreningen har rett på merverdiavgiftskompensasjon. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 26. mars 2020 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).

Formålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet, og ordningen skal kompensere for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester, jf. forskriften § 1.

Forskriften § 5 oppstiller generelle vilkår for kompensasjon etter ordningen, og i femte ledd fastsettes følgende vilkår om frivillig innsats hos organisasjonen:

«Enkeltstående søkere, underledd og aksjeselskap må kunne dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats. Gratis styreinnsats tilfredsstillende ikke kravet til frivillig innsats alene. Det må ikke være for tett knytning mellom kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats og gjenytelser».

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen

fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Juridisk rådgivning for kvinner sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 3. desember 2019 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2018.

For å være berettiget til merverdiavgiftskompensasjon må klager dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten. Det følger av langvarig forvaltningspraksis at dette skal forstås slik at den frivillige innsatsen må være omfattende og utgjøre hovedaktiviteten i virksomheten. For at gratis arbeidsinnsats skal regnes som frivillig innsats må det ikke være for tett knytning mellom arbeidsinnsatsen og gjenytelser.

Klager har redegjort for at de ansatte i administrasjonen er ansatt på vanlige vilkår, og at de 24 jusstudentene som er saksbehandlere, etter arbeidskontrakten skal arbeide 37,5 timer i uken, hvorav 25 timer er lønnet arbeid. Lotterinemnda utelukker ikke at hver lønnete time også innebærer noe gratis arbeidsinnsats, men nemnda har uansett kommet til at ulønnet arbeid ikke utgjør hovedaktiviteten i klagers virksomhet. Når det gjelder studentene som fungerer som saksbehandlere, får de den fordel at de mottar lønn fra arbeidet i foreningen og i tillegg får de 30 studiepoeng. Dette er tilsier at hovedaktiviteten ikke er frivillig. Fordelene som saksbehandlerne får er å regne som gjenytelser som utgjør fordeler for dem. Lotterinemnda finner på denne bakgrunn at arbeidet til saksbehandlerne som innebærer gjenytelser i form av lønn og 30 studiepoeng ikke kan regnes som frivillig innsats. Den omstendighet at lønnen er lav og at tildelingen av 30 studiepoeng beror på om saksbehandlerne tidligere har vært på utveksling, eller tatt andre valgemenner, samt at de må skrive en rapport som må godkjennes av både daglig leder og Universitetet i Oslo, endrer ikke på dette.

Klager har også gjort gjeldende at foreningen har gratis styreinnsats. I tillegg til de åtte styremøtene, hver på ca. to timer, viser klager til at styreleder bruker 60-70 timer i året på styrearbeid, samt at styremedlemmene jobber med veiledning og opplæring av saksbehandlerne. Sammenlignet med antall lønnete timer som saksbehandlerne arbeider, som er 25 timer per uke, utgjør styreinnsatsen kun en begrenset del av klagers virksomhet og den tilfredsstillende ikke kravet til frivillig innsats alene, jf. forskriften § 5 femte ledd tredje setning. Gaveandelen på 486 255 kroner utgjør en så begrenset del av klagers totale driftsinntekter på 6 606 773 kroner at den ikke tillegges noen betydelig vekt i den samlede vurderingen.

Lotterinemnda har på bakgrunn av dette kommet til at klager ikke har dokumentert at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten, og klager er dermed ikke kompensasjonsberettiget.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at tilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk